

Qanoq ililluta innuttaasunut ullumikkornit sivilunerusumik suliffeqarnermiinnissaat kajumissaarutigaluguluunniit sulissutigalugu qulakkeersinnaaneripput pillugu apeqqutaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaqaq Hermann Berthelsen, Siumut)

Akissuteqaat

(Suliffeqarnermut, Iisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)

Aallarniutigalugu Inatsisartunut ilaasortaqa Hermann Berthelsenip, Siumut, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutaanut Naalakkersuisut qjarusupput.

Sammissap pingaaruteqarlunilu inuiaqatigiinnut iluaqutaasup qaqqinneqarnera Naalakkersuisunit nuannaarutigineqarpoq.

Inuit ukioqatigiiaat 17-iniit 64-inut ukiullit massakut 38.000-it missaanniipput 2050-imili 28.000-inut ikilinnissaat naatsorsuutigineqarluni. Imaappoq aningaasaqarnikkut imminut napatissinnaaneq qulakkeerniarlugu aningaasaqarnikkut suliat annertusineqarnissaanik pisariaqartitsinerup nalaani sulisinnaasut ikilissapput. Ineriartorerup tamassuma malitsigisaanik sulisinnaasut qanoq amerlineqarsinnaanerannut tunngatillugu apeqqutit arlaqarput, assersuutigalugu sulisunut tamarmiusunut utoqqaat ilaatiinnarnissaannut ineriartortinnissaannullu eqqarsaatersuutit, inunnullu annikinnerusumik annertunerusumilluunniit innarluutilinnut attaveqarneruneq.

Innuttaasut ukioqqortusisimasut suliffeqarfimmiiginnarnissamik periarfissaqarlutillu tunngavissaqarnissaat Naalakkersuisunit anguniagarineqarpoq. Utoqqaat suliffeqarfimmi ukiorpassuarnik misilittagaqarput suliffimmilu ataatsimi ukiorpassuarni sulisuusimakkajullutik. Piginnaasaqarluarnermi ilisimasaqarluarnermilu saniatigut utoqqaat suliffeqarfimmi kulturimik attassisuusarput. Suliffeqarfimmi kulturi suliffeqarfiup kinaassusaanut pingaarutilimmik tunngaviuvoq kajumissuseqarnermullu pingaaruteqarluni. Taamaammatt utoqqarnik suliunnaarnissamut suli piareersimanngitsunik attassinissamut suliffeqarfimmi kulturimut suliffeqarnermullu nalinginnaasumik iluaqutissartaqarpoq.

Nunatsinni ilinniarsimasunik ilinniarsimanngitsunillu sulisussaaleqisoqarpoq. Naalakkersuisut 2018-imi pilersippaat suliniut: Imminut pilersorneruneq, naalakkersuisoqarfiit akimorlugit kiisalu kommunit suliffeqarnermilu peqataasut suleqatigalugit isumaginninnikkut suliffeqarnikkullu tunngatillugu kinguneqartussamik ataatsimoortumillu aaqiissutissarsinissamik siunertaqartoq. Utoqqarnut politikki immini suliniummut ilaannikkaluartoq taamaattoq siunissami ukkatarineqalersinnaavoq.

Ukiakkut 2019-imi ataatsimiinermi (imm. 144) soraarnerussutisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaa Inatsisartunit akuerineqarpoq, tassuunakkut ilanngaatik qaffanneqarlutik saniatigooralugulu isertitaqarnerujartornermi soraarnerussutisiat

qaqugukkut ikiliartortinneqartarnerat kiisalu tunngaviusumik aningaasat aallartiffiat uniffiallu aalajangersaavigineqarlutik. Soraarnerussutisiaqartoq taamaalilluni saniatigooralugu isertitarisinnaasami saniatigut soraarnerussutisiassami ilaa annertunerusoq pisartagariinnarsinnaassavaa.

Utoqqaat inuunerminni arlalitsigut suliffik pinnagu allanik pingaarnertitaqalersimasinnaasarput. Taakkunanngali arlaqartut ilisimasaminnik ingerlatitseqqikkusuttarput suliffeqarfimmiiginnarlutillu; utoqqaat suliffeqarfimmiiginnarnissaat taamaammat aningaasaqarnikkut iluaqutissiiginnartussiaanngilaq. Suliffeqarfiit sulisuminnik utoqqarnik oqaloqateqarnissamut periarfissaqarput utoqqarnullu nammineq piumassutsimik aaqqiissutinik atuutsitsilersinnaallutik, soorlu utoqqarnik oqaloqateqarnek, sivikinnerusumik sulisinnaaneq, akisussaaffinnik annikillisaaneq il.il. Sulisut ataasiakkaat piumasaat aallaavigineqarnissaat pingaaruteqarpoq, atorunnaariartornermullu tunngatinnagu ineriartornermut tunngassuteqassaaq. Ajornartorsiummik isumaginninnissamut suliffeqarfiit ersissutissaqanngillat, kisianni tatigeqatigiinneq ataqeqatigiinnerlu piumasaqaatavoq. Isumaqatigiissutit ilaanni utoqqarnut assigiinngitsunik aaqqiissuteqarnissamut aamma periarfissaqartitsisoqarpoq.

Utoqqaat amerlanerusut sivilunerusumik suliinnarnissaannut tunngatillugu Utoqqaat oqaaseqartartuannik suleqateqarnek Naalakkersuisunit kaammattuutigineqassaaq.

Taamannak oqaaseqarlunga oqallilluartoqarnissaa Naalakkersuisunit qilanaarivarput.